

Källa: Expressen
Avdelning: NYH
Sida: 36 (S1)
Datum: 020815
Upphov: CECILIA HAGEN

Halva adelskalendern och stora delar av hovet med i nazistbok

Sitter på verandan och läser. Det är hett som i helvetet och kvavt som i en gaskammare. Men boken, den förfärliga, piggar skamligt nog upp. Den heter "Den svenska nationalsocialismen", har just kommit ut på Carlssons bokförlag och den som vill kalla den ett skandalreportage har på sätt och vis rätt. Det beror liksom på vad man lägger i uttrycket. Författaren, om det verkligen är ordet, heter **Tobias Hübinette. Vad han har gjort är att på alla tänkbara vägar skrapa fram namn på svenskar med nazistiska sympatier under åren 1931 till 1945.**

Sammantaget blev det 28 000 namn. På personer som i de flesta fall är döda, men som har nära släktingar och vänner i livet. Det är det hela. Ett kort förord och så namn, namn, namn. 543 tätt tryckta sidor med folk som inte kan försvara sig. Som inte visste vad de gjorde. I vars förflutna ingen borde tillåtas rota. För alla dessa människors skamliga bakgrund är deras ensak. Hur skulle vi själva tycka om det var oss det gällde? I just det här sammanhanget är detta den gängse åsikten. Detta tycker uppenbarligen en överväldigande majoritet utav oss. I endast och enbart detta sammanhang. Nästan aldrig annars. Ingen fråga är så känslig som denna, den om hur vi har det med vårt nationalsocialistiska förflutna. Att gräva i det betraktas som likskändning, som hädelse, som snaskigare än snaskigt. Det är bara verkliga hyenor som bökar i just den här bråten. Men min inre hyenaunge kan inte riktigt låta bli att peta runt en smula med nosen i dyngan. Jag orkar inte plöja igenom vartenda namn där i hettan. Jag väljer ut en särskilt kittlande lista och fördjupar mig i den. Jag läser de 5 689 namnen på de personer som var medlemmar av Riksföreningen Sverige-Tyskland under nazitiden. Som alltså inte tog avstånd från Hitlers ras- och kultursyn. Som måste ha känt till Kristallnattens pogromer och de nürnbergiska raslagarna. Men som ändå stod fast vid vänskapen med broderlandet och därmed dess regim.

Visst, det är klart att det går att ursäkta dem. De höll sig kanske inte så informerade. De slog dövörat till. De tyckte inte att allt det där var så mycket att bråka upp, vem kräver av alla att de ska ha ett hett politiskt engagemang och ett patos och en glödande humanistisk människosyn? Vad har inte alla vi struntat i under vår levnad? Vad kommer inte vi att kunna bli anklagade för av kommande

generationer? Kan man hävda. Men jag läser och jag läser som läste jag ett skvallerreportage i den högre skolan. Alla föreningens medlemmar tillhör etablissemanget, alla de gamla nazistanstuckna kulturpersonligheterna finns där. Halva adelskalendern och stora delar av hovet. Godsägare i parti och minut. Gods och gårdar, Östermalm och Djursholm. Här får man sina fördomar bekräftade. Och tandläkare och ryttmästare tycks ha varit särskilt tyskvänliga under krigsåren. Om jag hittar några egna bekanta? Jovisst. Gamla skolkamraters föräldrar. Vänner till slakten. Tack och lov ingen nära anförvant. Vilken läsning.

Skriver en spalt i ämnet, med många namns nämning. Det pirrar lite oroligt i magen när jag gör det, men inte tillräckligt starkt.

Artikeln stoppas. Och jag inser att jag bör vara tacksam. För att det finns de som kan hålla huvudet kallt även när värmen ligger som en dyvåt filt över hela staden och halva mig. Och får mig att tappa mitt redan usla omdöme helt. Man gör inte så. Man hänger inte ut de halvdöda och döda. Som inte kan säga att de inte visste vad de gjorde, som inte kan tala om att de var förvillade och vilseledda och inte anade vad som komma skulle. Inte i just detta sammanhang har jag förstått. Det värsta man kan beskylla en människa för i dag, det är att ha varit nazist eller nazistsympatisör. Det känns betryggande.

STOCKHOLM
Cecilia Hagen
* * * * *